

انتخابات دهم

گردآوری و تنظیم: فاطمه حسن پور

مورد توجه ملت‌ها بوده است. چنانکه می‌فرمایند: من مطمئنم که این انتخابات برای ملت‌های دیگر هم یک نشانه‌ای است. برای همین هم هست که دستگاه‌های خبیث استکبار، از آمریکا و انگلیس و صهیونیست‌ها و دیگران، دارند مرتباً تلاش میکنند که این انتخابات را به یک جوری خراب کنند، مخدوش کنند. کشورهای دیگر نگاه میکنند ببینند این پیشکسوت انتخاباتی و انقلابی - که ملت ایران است - چه کار خواهد کرد. ملت ایران در این زمینه، جزو پیشکسوت‌هاست. ملت‌های دیگر نگاه میکنند ببینند انتخابات در ایران به کجا خواهد رسید. استکبار دوست دارد که انتخابات در کشور ما آنچنان بشود که ملت‌ها را مأیوس کند.

معهدا رهبر فرزانه انقلاب اتکای به ایمان و عواطف مردم را سر شکست‌ناپذیری نظام اسلامی می‌داند و می‌فرماید: اساساً سر شکست‌ناپذیری این نظام این است که به مردم متکی است. این چیز مهمی است. اتکای به مردم هم آسان به دست نمی‌آید و همه جا حاصل نمی‌شود. اگر یک سر الهی در میان نباشد، توجه نفوس و دل‌های مردم هم ممکن نیست. شما ملاحظه بفرمایید، خدای متعال به پیغمبر با آن عظمت

تعیین‌کننده برای انقلاب است. همه‌ی سر رشته‌های امور، به مجلس شورای اسلامی بر می‌گردد. مجلس، مظهر حضور و اراده‌ی مردم در صحنه‌های گوناگون سیاسی و اقتصادی است. اگر مردم چیزی را در زمینه‌های اقتصادی یا سیاسی بخواهند که بشود یا نشود و چیزهایی را بخواهند که به سرنوشت کشور ارتباطی پیدا می‌کند، باید اراده‌ی خویش را از حنجره و زبان نماینده‌ی خود بیرون بدهند و به صورت قانون درآورند و این قانون در سطح کشور عمل بشود. این، تأثیر مردم در قانونگذاری است.

مجلس جایگاه بسیار مهمی است؛ خانه‌ی ملت است؛ تجلی‌گاه عزت ملی ماست؛ می‌تواند عزت اسلامی و عزت ملی ما را به دنیا نشان دهد؛ تأمین‌کننده‌ی منافع عمومی است. با قوانین مجلس است که مسؤولان می‌توانند حرکت کنند و پیش بروند. مجلس می‌تواند حافظ امنیت ملی باشد؛ می‌تواند سد مستحکمی در برابر تعرض دشمنان و طمع‌ورزی بیگانگان باشد.

اما انتخاب نمایندگان این مجلس در ایران اسلامی که به فرموده مقام معظم رهبری نقطه‌ی اساسی وصل افکار و آرای مردم به بدنه‌ی نظام اجرایی است، همواره

مجلس، نهادی است که در کشور ما قدمتی ۱۱۰ ساله دارد و فصل ششم از قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران متشکل از ۳۹ اصل به آن اختصاص دارد که خود نمایانگر جایگاه و اهمیت این نهاد در ساختار حکومتی ایران است. مجلس شورای اسلامی، محور بسیاری از تصمیم‌گیری‌ها، قانون‌گذاری‌ها و برنامه‌ریزی‌هاست. پایگاه اساسی نظام و مردم و مایه حضور و مشارکت واقعی مردم در تصمیم‌گیری‌ها و مظهر اراده ملی است. درباره قداست، اهمیت و جایگاه حساس و سرنوشت‌ساز مجلس، بیانات بنیان‌گذار کبیر انقلاب اسلامی ایران حضرت امام خمینی (ره) و سخنان رهبر معظم انقلاب بهترین گواه است. امام خمینی (ره) مجلس شورای اسلامی را تنها مرکزی می‌دانستند که قوا باید تابع آن باشند. و از منظر مقام معظم رهبری؛ جایگاه مجلس، جایگاهی است بسیار عالی؛ انعکاس نظرات و اراده‌ی ملت در قوانین و مقررات کشور و رگه‌های اجرایی کشور است.

مجلس شورای اسلامی، یک مرکز اساسی و

این مجلس با ۲۸ کمیسیون دائمی و ۳ کمیسیون خاص ۳۱۸ مصوبه را تصویب کرد.

مجلس سوم:

سومین دوره قانونگذاری پس از پیروزی انقلاب اسلامی ۷ خرداد ۱۳۶۷ افتتاح شد و ۶ خرداد سال ۱۳۷۱ خاتمه یافت.

پذیرش قطعنامه ۵۹۸، موافقت بنیانگذار کبیر انقلاب اسلامی با استعفای منتظری از قائم مقامی رهبری، درخواست مجلس برای بازنگری در قانون اساسی، ارتحال حضرت امام(ره)، انتخاب حضرت آیت الله خامنه‌ای بعنوان رهبر انقلاب، برگزاری پنجمین دوره انتخابات ریاست جمهوری از مهمترین حوادث این دوره می باشد.

تعداد قوانین مصوب این دوره ۲۵۱ مصوبه بود که با ۲۵ کمیسیون دائمی و ۳ کمیسیون خاص به امور رسیدگی می کرد.

مجلس چهارم:

انتخابات مجلس چهارم ۲۱ فروردین ۱۳۷۱ انجام شد و ۷ خرداد همان سال کار خود را آغاز تا ۶ خرداد ۱۳۷۵ بکار خود خاتمه دهد. مجلس چهارم نیز با ۲۳ کمیسیون دائمی بکار خود ادامه داد.

مجلس پنجم:

انتخابات مجلس پنجم برخلاف مجالس قبلی اسفند ۱۳۷۴ برگزار شد و با کمی تاخیر ۱۲ خرداد ۱۳۷۵ آغاز بکار کرد و ۶ خرداد ۱۳۷۹ پایان یافت. این مجلس دارای ۲۴ کمیسیون دائمی و ۲ کمیسیون خاص بود.

مجلس ششم:

انتخابات ششمین دوره مجلس ۲۹ بهمن ۱۳۷۸ برگزار و نخستین جلسه رسمی آن ۷ خرداد ۱۳۷۹ تشکیل شد و ۶ خرداد ۱۳۸۳ پایان یافت.

افزایش تعداد نمایندگان از ۲۷۰ نفر به ۲۹۰ نفر براساس اصل ۶۴ قانون اساسی از مهمترین مصوبات این دوره می باشد. مجلس ششم نیز با ۱۴ کمیسیون دائمی بکار خود پایان داد.

آغاز بکار کرد و ۶ خرداد ۱۳۶۳ نیز پایان یافت. این دوره مجلس بدلیل پیروزی انقلاب با فراز و نشیب‌های بسیاری مانند برگزاری سه دوره انتخابات ریاست جمهوری بدلیل برکناری ابوالحسن بنی صدر، ترور شهید محمدعلی رجایی و سومین انتخابات ریاست جمهوری در سال ۱۳۶۰، تشکیل شورای عالی انقلاب فرهنگی، تعطیلی دانشگاه‌ها، قطع کامل رابطه با آمریکا، وقوع جنگ ۸ ساله تحمیلی و... همراه بود.

این مجلس با ۲۸ کمیسیون دائمی و ۸ کمیسیون ویژه به وظایف محوله رسیدگی می کرد.

مجلس دوم:

انتخابات دومین دوره مجلس شورای اسلامی ۲۶ فروردین ۱۳۶۳ برگزار شد و ۸ خرداد ۱۳۶۳ آغاز بکار کرد و ۶ خرداد ۱۳۶۷ بکار خود پایان داد.

تصویب کلیات قانون مطبوعات، آغاز بکار شورای عالی انقلاب فرهنگی از جمله مهمترین مصوبات این دوره می باشد.

می فرماید: «هو الذی ایدک بنصره و بالمؤمنین»: یعنی مؤمنین را در کنار نصرت الهی می آورد. هیچ بعدی هم ندارد که آدم بگوید که این «بالمؤمنین»، تفسیر جزئی از مفهوم «بنصره» هم هست که اصلاً نصر الهی به وسیله مؤمنین تحقق می پذیرد. البته در مواردی هم نصرت‌های خارج از مقولات عادی در زمان آن بزرگوار بوده است - مثل ملائکه‌ی مسومین و غیرذلک - لیکن عمده‌اش مؤمنین‌اند. بعد هم می فرماید: «لو انفق ما فی الارض جميعاً ما آلفت بین قلوبهم و لكن الله آلف بینهم». یعنی ای نبی گرامی ما! این «بالمؤمنین»ی هم که ما می گوئیم، خیال نکن که خودت توانستی آنها را جذب کنی؛ نه - این کار من و ما و کار عوامل مادی و بشری نیست - این سرّ الهی و سرّ معنوی است. حال آن نکته‌ی باریکتر از مو این جاست که همین سرّ الهی و معنوی هم قابل تعریف است. چیزی نیست که بگوئیم عقل شما مردم نمی رسد و سه، چهار نفری هستند که این چیزها را می فهمند؛ نخیر. این امر واضحی است.

این سرّ الهی عبارت است از ایمان. وقتی ایمانها در دل‌های مردم می جوشد و به مرحله‌ی عمل سرازیر می شود، نتیجه این است که هر پدیده‌ای که متکی به ایمان الهی است، تقویت پیدا می کند.

و اظهار می دارند: انتخابات مصونیت‌بخش به کشور است. آن چیزی که هیبت این ملت را حفظ میکند، قدرت معنوی او را به رخ دشمنان میکشاند و آنها را از تعرض منع میکند و میترساند، حضور مردمی است؛ که یکی از مظاهرش همین انتخابات است.

بعد از پیروزی انقلاب اسلامی تاکنون ۹ دوره مجلس برگزار شده و در خدمت ملت بوده است.

سوابق مجالس شورای اسلامی

مجلس اول:

نخستین دوره مجلس شورای اسلامی ۷ خرداد ۱۳۵۹

پیشرفت کشور را در تربیت علمی جوانان بالاستعداد این کشور و این ملت بداند. یک نکته‌ی دیگر این است که بنده از چندی پیش گفتم مراقب نفوذی‌ها باشید. هم مسئولان، سیاسیون، شخصیت‌های سیاسی؛ آنها بیشتر لازم است مراقب باشند. مراقبت کنند آنچه میدانند خواست دشمن است انجام نگیرد. یک نکته‌ی دیگر این است که ما از ادبیات سیاسی دشمن استفاده نکنیم. با نگاهی اجمالی به میزان مشارکت مردم در دوره‌های متعدد انتخابات مجلس شورای اسلامی صدای لیبیک ملت غیور ایران به ندای رهبری را می‌شنویم:

جدول مقایسه ای درصد مشارکت مردم در ۸ دوره انتخابات مجلس شورای اسلامی

انتخابات اولین دوره	۵۲ درصد
انتخابات دومین دوره	۶۴/۶ درصد
انتخابات سومین دوره	۵۹/۷ درصد
انتخابات چهارمین دوره	۵۸ درصد
انتخابات پنجمین دوره	۷۱/۱ درصد
انتخابات ششمین دوره	۶۷ درصد
انتخابات هفتمین دوره	۵۱/۱۵ درصد
انتخابات هشتمین دوره	۵۱ درصد
انتخابات نهمین دوره	۶۴/۲ درصد
انتخابات دهمین دوره	۶۲ درصد

و به‌معنای ایستادگی ملت ایران است. نکته‌ی دوم این است که همچنان که ما ملت ایران در مقابل این انتخابات و در مقابل انتخابات‌ها در طول این ۳۷ سال حساس بودیم، بدخواهان ملت ایران هم همین جور حساس بودند؛ آنها هم با ترفندهای مختلف می‌خواستند یک ایرادی بر این انتخابات‌ها وارد کنند؛ انواع‌واقسام ترفندها. الان در این انتخابات، دو قطبی القا میکنند؛ دو قطبی‌های القائی؛ اصلش آنجا است، اینجا هم گاهی تکرار میشود؛ اما کسانی که اطلاع دارند از تبلیغات بیگانه، گوش میکنند، خبر میشوند، میدانند که این مال آنها است. دو قطبی مجلس دولتی و مجلس ضد دولتی؛ کانه در ایران یک عده طرفدار مجلس دولتی‌اند، یک عده طرفدار مجلس ضد دولتی‌اند؛ نه، ملت ایران نه مجلس دولتی می‌خواهند، نه مجلس ضد دولتی می‌خواهند؛ ملت ایران مجلسی می‌خواهند که به وظایف خودش آشنا باشد؛ بداند که چه بر عهده‌ی او است در قانون اساسی؛ متعهد باشد، متدین باشد، شجاع باشد، مرعوب آمریکا نباشد؛ علاقه‌مند واقعی به پیشرفت کشور باشد،

- مجلس هفتم:

هفتمین دوره مجلس شورای اسلامی ۷ خرداد ۱۳۸۳ آغاز بکار کرد و ۶ خرداد ۱۳۸۷ پایان یافت. در این دوره محل مجلس شورای اسلامی براساس مصوبه مجلس ششم از محل مجلس سابق (مجلس سنا) به بهارستان انتقال یافت. همچنین در این دوره رای گیری بصورت «تسست و برخاستن» به الکترونیکی تغییر کرد. مجلس هفتم نیز دارای ۱۴ کمیسیون دائمی بود.

- مجلس هشتم:

هشتمین دوره مجلس شورای اسلامی ۷ خرداد ۱۳۸۷ افتتاح گردید. طی مجلس هشتم ۴ نفر از نمایندگان دارفانی را وداع گفتند. این مجلس ۶ خرداد ۱۳۹۱ با ۱۵ کمیسیون دائمی، ۲ کمیسیون ویژه و ۱ کمیسیون مشترک بکار خود خاتمه داد.

- مجلس نهم:

انتخابات نهم مجلس در دو مرحله انجام شد. مرحله اول ۱۲ اسفند ۱۳۹۰ و مرحله دوم ۱۵ اردیبهشت ۱۳۹۱ برگزار شد.

نهمین دوره مجلس شورای اسلامی ۷ خرداد ۱۳۹۱ آغاز به کار کرد و ۶ خرداد ۱۳۹۵ پایان دوره آن خواهد بود.

انتخابات دهمین دوره مجلس شورای اسلامی ۷ اسفند ۱۳۹۴ برگزار شد و دور دوم نیز در اردیبهشت ۱۳۹۵ برگزار می‌گردد.

رهبر معظم انقلاب در خصوص حساسیت این دوره از انتخابات مجلس شورای اسلامی فرمودند: اهمیت انتخابات این است. وقتی دشمن مشاهده میکند که بعد از ۳۷ سال با این همه فشار، با این تحریم‌های ظالمانه، با این تبلیغات غرض‌آلود و خباثت‌بار نتوانسته است مانع مردم از بیعت با نظام بشود، عظمت این انقلاب در چشم او هیبت پیدا میکند، ملت ایران عظمت پیدا میکند؛ انقلاب او عظمت پیدا میکند؛ انتخابات این است. انتخابات به‌معنای حمایت از عزت ملی و استقلال ملی

انتخابات مجلس شورای اسلامی - دوره اول تا نهم

ردیف	انتخابات	تاریخ برگزاری دوره اول	تاریخ برگزاری دوره دوم	واحدین شرایط	تعداد شرکت‌کننده	درصد	تعداد داوطلبان
1	اولین دوره	58/12/24	59/02/19	20.857.391	10.875.969	52.14	3.694
2	دومین دوره	63/01/26	63/02/27	24.143.498	15.607.306	64.64	1.592
3	سومین دوره	67/01/19	67/02/23	27.986.736	16.714.281	59.72	1.999
4	چهارمین دوره	71/01/21	71/02/18	32.465.558	18.767.042	57.81	3.233
5	پنجمین دوره	74/12/18	75/01/31	34.716.000	24.682.386	71.10	5.365
6	ششمین دوره	78/11/29	79/16/02	38.726.431	26.082.157	67.35	6.853
7	هفتمین دوره	82/12/01	83/02/18	46.351.032	23.734.677	51.21	8.172
8	هشتمین دوره	86/12/24	87/02/06	43.824.254	24.279.717	55.40	7.600
9	نهمین دوره	90/12/12	91/02/15	48.288.799	30.844.462	63.87	5.283

■ انتخابات مجلس خبرگان رهبری

اما اصل ۱۰۷ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، مجلسی به غیر از مجلس شورای اسلامی را مطرح می‌کند به نام مجلس خبرگان رهبری. مجلسی متشکل از فقیه‌های «واجد شرایط» است که مسئولیت تعیین و نظارت بر ولی فقیه (رهبر جمهوری اسلامی) را دارد. مدت هر دوره این مجلس که اعضای آن به وسیله انتخابات و توسط رأی مستقیم و مخفی مردم انتخاب می‌گردند، هشت سال می‌باشد. مجلس خبرگان رهبری نیز در اجرای ماده ۱ و ۲ آیین‌نامه داخلی این نهاد، تعداد خبرگان را ۸۸ نفر اعلام کرده‌است.

برابر با ماده ۸ از فصل پنجم قانون انتخابات مجلس خبرگان رهبری خبرگان با اکثریت نسبی آرای شرکت‌کنندگان انتخاب می‌شوند.

نخستین مجلس خبرگان رهبری در شرایطی تشکیل شد که کشور در حال جنگ با عراق بود. انتخابات این مجلس در تاریخ ۱۹ آذر ۱۳۶۱ برگزار شد که نزدیک ۱۸ میلیون نفر در آن شرکت کردند. در این دوره ۷۵ نفر از نمایندگان مجلس خبرگان تعیین شدند و انتخابات بقیه نمایندگان به دور دوم کشید. این مجلس در ۲۴ مرداد ۱۳۶۲ با پیام امام خمینی آغاز به کار کرد.

حضرت امام (ره) و نیز مقام معظم رهبری، مجلس خبرگان را دارای ریشه الهی و اثبات‌کننده ولایت فقیه می‌دانند و حفظ و صیانت از دولت اسلامی را منوط به نظارت فقیه و ولایت فقیه قلمداد کرده‌اند. در دیدگاه حضرت امام (ره) و مقام معظم رهبری مجلس خبرگان در نظام جمهوری اسلامی، تعیین‌کننده‌ترین و مهمترین رکن از ارکان نظام است، مجلسی که برای حفاظت از دستاوردهای انقلاب و نظام جمهوری اسلامی و مشروعیت بخشیدن به آن نقش اساسی دارد.

با توجه به جایگاه ویژه مجلس خبرگان رهبری در نظام جمهوری اسلامی و مسئولیت خطیری که این

دوره های مختلف خبرگان	تعداد کرسی	تعداد ثبت نام کنندگان	انصراف دهنده ها و افراد غیر مجاز	رد صلاحیت شده	تایید شده
اول	۸۲	۱۴۶	۱۶	۲۲	۱۰۸
دوم	۸۲	۱۸۰	-	۸۴	۹۶
سوم	۸۶	۳۹۶	۲۱	۲۱۵	۱۶۰
چهارم	۸۶	۴۹۳	۱۳۸	۲۰۹	۱۴۶
پنجم	۸۸	۷۹۴	۴۲۱	۲۰۷	۱۶۶

مجلس در تعیین رهبر و نظارت بر امر رهبری نظام اسلامی دارد، انتخابات آن هم از اهمیت والایی برخوردار است و در نتیجه مشارکت عموم مردم در این انتخابات حایز اهمیت است.

در پنجمین دوره انتخابات مجلس خبرگان رهبری در تاریخ ۷ اسفند ۱۳۹۴، جمعیت واجد شرایط در کشور ۵۴ میلیون و ۹۱۵ هزار و ۲۴ نفر اعلام شده است که شرکت کنندگان در انتخابات، ۸۸ نماینده را از ۳۱ حوزه انتخابی از میان ۱۶۱ نفر انتخاب کردند. ۳۱ حوزه اصلی در مراکز استان‌ها و یک هزار و ۳۱ حوزه فرعی در فرمانداری‌ها و بخش‌داری‌ها برای پنجمین دوره انتخابات خبرگان رهبری پیش‌بینی شده بود.

رهبر معظم انقلاب در تبیین اهمیت انتخابات مجلس خبرگان فرمودند: دو انتخابات مهم در این مجلس انجام می‌گیرد: یکی انتخاب به‌وسیله مردم که معتمدین خودشان را معین می‌کنند و انتخاب می‌کنند که این معتمدین عمده‌ی کارشان هم انتخابی است که بعداً

آنها خواهند کرد؛ انتخاب دوم، یعنی انتخاب رهبری. دو انتخاب در اینجا وجود دارد؛ یعنی مجلس خبرگان مظهر حضور مردم و مظهر مردمی‌بودن و دخالت آراء مردم و سلايق مردم است؛ هیچ نهاد دیگری را ما به این شکل نداریم که دو انتخاب در دل آن وجود داشته باشد که نشان‌دهنده‌ی اراده‌ها و نیت‌های مستقل باشد. انتخاب دوم هم انتخاب رهبری است؛ در اینجا تفاوتش با سایر انتخاب‌های جمعی این است که اینجا ملاک و معیار عبارت است از فقه؛ یعنی ارزش‌های اسلامی. بنابر این انتخاب آنها انتخابی است برای حاکمیت ارزش‌های اسلامی، برای اجرای احکام اسلامی، برای تحقق اسلام در واقعیت زندگی. بنابر این، این مجلس همچنین مظهر آراء مردم و مردم‌سالاری دینی یا مردم‌سالاری اسلامی هم هست؛ یعنی مظهر مردم‌سالاری اسلامی به‌طور کامل و تام و تمام در واقع این مجلس است؛ اهمیت مجلس اینجا است.

روزنامه الکترونیکی خبرگزاری صدا و سیما

